

MĚSTO
KROMĚŘÍŽ

KROMĚŘÍŽSKÝ ZPRAVODAJ

7-8/2011
Červenec
- srpen

5 Kč

Desítku největších problémů ve městě

Výsledky monitoringu vody v laguně hlinišť ve Vážanech

Festival vojenských hudeb se vrací

Restaurování kamenných prvků na věži chrámu sv. Mořice provádí restaurátorská dílna Mgr. Ladislava Werkmanna z Olomouce. Díky Vítku Pořízkovi, technickému administrátorovi farnosti sv. Mořice, jsme se mohli dostat až na vrchol lešení, odkud se nabízejí nezapomenutelné pohledy na Kroměříž.

Foto: -kam-

Vystoupení účinkujících na 1. středověké slavnosti řemesel a kumštu (titulní strana).

Sídlíště i kino omládnou

Co mají společného budova kina Nadsklepí na Milíčově náměstí a sídlíště Oskol o rozloze cca 80 tisíc metrů čtverečních? Celkem jednoduché, leč významné vysvětlení. Obě procházejí generální rekonstrukcí, po níž změní svou tvář. Na ni jsme byli zvyklí už léta. Sídlíště vypadalo stejně od doby výstavby, kino od posledních úprav, což je hluboko v minulém století. Obě svým způsobem slouží široké veřejnosti, a tak si zaslouží projít „omlazovací kúrou“.

Nadsklepí ztratí svou výsadu kina, hlavní prostor bude upraven na víceúčelový sál, tedy i koncertní. Ze sídlíště zase zmizí nevzhledné asphaltové chodníky, staré stromy a přerostlé keře, zmodernizují se dětská hřiš-

tě. Rozpočet na revitalizaci sídlíště dosahuje téměř 28 milionů korun, projekt kina Nadsklepí spolu s novým pódium na Velkém náměstí spotřebuje cca 28 milionů korun. Oba projekty jsou výrazně podporovány z operačních programů Evropské unie, městský rozpočet se podílí pouhým zlomkem celkové sumy.

Významnou rekonstrukcí prochází pod přísným dohledem památkářů i jedna z věží dominanty města Kroměříže – chrámu sv. Mořice. V tomto případě nejde jen o úpravy vzhledu, ale o bezpečnost, protože kamenné ozdoby jsou vystaveny neúprosným klimatickým nárazům. Je potřeba je zpevnit a konzervovat. Odborná firma z Olomouce s tím má bohaté zkušenosti, takže si s opravou jistě poradí.

Filmové příběhy se sem vrátí až ke konci roku.

Foto: -kam-

Hladina vody v hliništi stále stoupá.

Foto: -kam-

Voda z hlinišť neohrožuje okolí, úplně bez problémů ale není

Kroměřížská radnice už má k dispozici výsledky monitoringu vody v laguně hlinišť bývalé cihelny ve Vážanech. Z vyhodnocení sice vyplývá, že pata skládky narušena nebyla, ovšem kvůli zvýšené hladině vody v hliništi již neplní svou funkci drenážní systém skládky. Ten měl původně odvádět výluhové vody ven z tělesa skládky, avšak dnes přes něj voda do skládky naopak vniká, čímž se obnovil proces tvorby skládkových plynů. Rozbory také prokázaly výskyt nadlimitních hodnot některých látek. Přestože tyto látky podle zprávy neohrožují životní prostředí ani studny v okolí laguny, je třeba učinit taková opatření, která problematiku definitivně vyřeší.

Vzorky vody nechalo město odebrat v úterý 17. května na základě podnětu občanů

Vážan. Jejich odborné vyhodnocení provedla specializovaná firma Aecom. „Povrchová voda akumulovaná v těžebním prostoru cihelny překračuje hodnoty imisních standardů přípustného znečištění povrchových vod v parametrech bakteriologického znečištění, pH, CHSK_{Cr} , BSK_5 , hořčík, amonné ionty, dusičnany a sírany,“ píše se ve zprávě s konstatováním, že zvýšené koncentrace dusičnanů, amonných iontů, hořčíku a síranů mohou být důsledkem promývání skládkového tělesa SKO Zachar v důsledku zaplavení drenážního systému skládky vodou z nečerpáného těžebního prostoru. „V odebraném vzorku, stejně jako ve výluhových vodách SKO Zachar, nebyly zjištěny zvýšené obsahy toxických kovů, NEL a anionaktivních tenzidů (PAL). Zvýšené množství koliformních bakterií a zvýšení pH v mělké laguně je důsledkem oživení vody mikroorganismy a zvýšené intenzity přirozených fotosyntetických procesů v jarním mimořádně teplém období. Míru ovlivnění vod v laguně výluhovými

vodami ze SKO Zachar a naopak vliv přirozených hydrochemických procesů na kvalitu důlních vod bude možno kvalifikovaně posoudit až na základě výsledků delšího monitoringu, realizovaného minimálně v kvartálních intervalech," uvádí dále zpráva, z níž také vyplývá, že naměřené hodnoty mají dlouhodobě setrvalou tendenci.

Na místě není ani panika obyvatel Vážan. „V konkrétních morfologických podmínkách a geologických poměrech může být migrací rizikových látek ze skládkových těles ovlivněna pouze kvalita vody akumulované v laguně cihelny. Možné šíření výluhových vod z prostoru SKO Zachar (severním směrem k vrtu HV 3 a do bezodtoké laguny v těžebním prostoru) nemá zásadní vliv na ohrožení kvality podzemních vod a neohrožuje domovní studny.“

Situace v lokalitě vážanského hliniště a přilehlé skládky každopádně není standardní a radnice je připravena ji řešit. Prvním krokem by mělo být utěsnění drenážní

ho systému a hned poté i radnicí avizované zpevnění svahu skládky chránící stěnu před případným mechanickým poškozením hladinou laguny. „Naší prioritou je řešení problému, který se táhne už více než deset let. Bohužel některé, byť zřejmě dobře míněné občanské iniciativy našemu záměru spíše škodí. Například nedávná kampaň s lebkami sice zřejmě přitáhla pozornost médií, nicméně zhatila veškerá dosavadní jednání s majitelem pozemků, bez jehož souhlasu žádné opatření město nemůže uskutečnit. Proto apeluji na všechny občany, aby zbytečně nejitřili už tak dost vyhocenou atmosféru," žádá občany starostka Daniela Hebárová. Ve snaze zlepšit komunikaci a zamezit zbytečnému šíření nepodložených zpráv již také radnice převedla do digitální podoby většinu dostupných dokumentů týkajících se problematiky vážanského hliniště. Obsáhlá dokumentace je zveřejněna na webových stránkách města <http://www.mestokromeriz.cz/vazany.asp?modul=obcan>.

Dožínky Zlínského kraje - sobota 20. srpna

- 10 hodin - krojovaný průvod - Tovačovského, 1. máje, Kovářská, Velké náměstí
- 11 hodin - slavnostní předání dožínkového věnce hospodáři hejtmanu Stanislavu Mišákov
- 11.30 hodin - I. část programu - přehlídka folklorních souborů hanáckých, slováckých, valašských
- 13 hodin - dechová hudba
- 14 hodin - II. část programu - přehlídka folklorních souborů hanáckých, slováckých, valašských
- 16 hodin - dechová hudba
- 18.30 hodin - vystoupení folklorních zahraničních hostů - Slovensko, Rusko a další
- 20.30 hodin - vystoupení folklorního souboru SĽUK - hudebně taneční program

Za nepříznivého počasí celý program v Domě kultury Čas zůstává stejný, jen nebude průvod

Deset problémů, které nás nenechávají klidnými

Paní starostko, když se zamyslíte, můžete pojmenovat deset hlavních problémů, které je ve městě a v místních částech potřeba vyřešit, aby se lidem lépe žilo?

Největší problémy jsou ty, jež se každodenně opakují, neustále se při každé příležitosti připomínají a až příliš často naši činnost paralyzují.

Suverénně největším a dlouhotrvajícím problémem je dluhové zatížení města. S tím se potýkáme neustále, omezuje plynulý rozvoj města, nejsme kvůli němu schopni zadávat investiční zakázky, nedovoluje rozšířit možnosti poskytnutí pracovních příležitostí pro podnikatele a to se projevuje v kupní síle obyvatel, prostě je to všechno propojené a ochromené. Musíme tuto situaci radikálně řešit a ne ji jen sunout před sebou. Tedy chceme dluhové zatížení snižovat, ale to neznamená město udusit. Věnujeme se zlepšování sídliště Oskol nebo kina Nadsklepi, ale mohlo by toho být daleko víc. Projekty jsou v záloze připraveny.

Velkým problémem je dopravní infrastruktura. Komunikace, chodníky a nešťastná parkoviště. Město není dimenzováno na současné množství aut. Na sídlištích probíhá boj o parkovací místa, auta se odstavují na nepovolených plochách. Nemáme v úmyslu likvidovat trávníky, musíme hledat jiné odstavné plochy.

V Kroměříži a okolí je vysoká nezaměstnanost, nejvyšší ve Zlínském kraji. Hledáme po-

bídky pro podnikatele, ale zase je v zádech výstraha rozpočtu.

Životní prostředí ve městě je rovněž závažný problém. Připravujeme rozsáhlou revitalizaci zeleně v několika kroměřížských ulicích, na niž jsme získali finanční prostředky z fondů Evropské unie. Za každý pokácený starý a nemocný strom vysadíme tři nové. Věříme, že připravovaný radikální zásah občané správně pochopí jako nezbytný krok.

Svoz komunálního odpadu je rovněž objemný problém. Skládky odpadu je potřeba zabezpečit a rekultivovat. Domovního odpadu přibývá, a přestože jej občané třídí, je ho stále mnoho. Je to bohužel problém lidské civilizace.

Žijeme z velké části v záplavové zóně. Město musí být připraveno na případné vylití řek a ohrožení velkého území povodní. Proto se musí systematicky budovat protipovodňová opatření. Na tomto úkolu spolupracujeme s Povodím Moravy. Vytvořili jsme svazky obcí Kroměříž, Kroměříž – Trávník, Střížovice a Kvasice za účelem spojení prostředků a sil na vybudování společných protipovodňových zábran. Chceme podobně spolupracovat s Chropyní a Břestem. Připravuje se také rekonstrukce Wolfova splávků, který se ukázal jako velmi užitečný. Chceme všechno zařídit hned, okamžitě, co nejrychleji, ale přípravy musí mít svůj zákonný řád, který nelze obejít. Proto se občanovi může zdát, že věci mají zbytečně dlouhý průběh, že se neřeší. Ale musí být trpělivý. I čas je jeden z problémů, který nám ztrpčuje život a zpomaluje řešení.

Diskotéka Slady a skupiny lidí bez přístřeší – vleklá záležitost našeho města. Jednoduché by bylo diskotéku zavřít. Ale to nechceme. Stále se hledají možnosti zklidnění účastníků zábavy, případně častější kontroly strážníky městské policie. Bezdomovci přespávající v soukromých objektech znepríjemňují život občanům, kteří musí kolem nich procházet třeba do obchodu. I to je práce pro městskou policii, která zakročí podle svých pravomocí.

Ve Vážanech panují obavy občanů ze zavážení těžebního prostoru hlinišť nepovoleným materiálem. Jednání s majitelem pozemků se v posledních dnech poněkud zadržela, ale věřím, že opět nalezneme společnou řeč a že zvítězí zdravý rozum.

Pro město jsou zásadním problémem nedořešené církevní restituice. Například areál Bajda leží na církevních pozemcích, takže všechny investice ze strany města jsou vyloučeny.

Musíme provést nezbytnou modernizaci městského úřadu. Vykonávají se v něm úkony státní správy a samosprávy, v mnoha případech na starých nevykonných počítačích. Ale lidé vyžadují rychlost, pohotovost, propojení sítí a podobně.

Možná bychom mohli vyjmenovat desítku dalších zásadních problémů, ale uvedené plně dokumentují šíři záležitostí, jimž se musí věnovat každodenní pozornost.

Zaznamenal Miroslav Karásek

První rada francouzského velvyslanectví navštívila Kroměříž

V obřadní síni kroměřížské radnice přivítali 14. června dopoledne starostka města Daniela Hebnarová, místostarosta Miloš Malý a radní Jarmila Číhalová prvního radu francouzského velvyslanectví v České republice Nicolase de Lacoste, který strávil jeden den na pracovní návštěvě města. „Škoda, že mám na všechna plánovaná setkání v Kroměříži omezený čas. Rád bych si důkladně prohlédl významné památky, zejména Arcibiskupský zámek a zahrady. Ale určitě ho v blízké době navštívím s celou rodinou,“ řekl s úsměvem a dobrou češtinou.

První rada se zajímal o nezaměstnanost i o možnostech firem, které patří k největším

V obřadní síni přivítala prvního radu francouzského velvyslanectví Nicolase de Lacoste starostka města Daniela Hebnarová spolu s radní Jarmilou Číhalovou. Foto: -kam-

zaměstnavatelům ve městě. Ptal se na fungování koalice na radnici, na školství, kulturu, sport i nálady obyvatel. Hodně ho zajímalo partnerství s francouzským Chateaudunem, které má neobyčejnou historii a nadstandardní průběh, ale i s ostatními družebními městy Kroměříže. Přestože pan rada nemá s češtinou problémy, v období přípravy na stávkou odborářů mu nebyl zcela jasný význam slov „blokád papalášů“. Takže mu tuto českou specialitu vyložil senátor Miloš Malý.

Z radnice pak Nicolas de Lacoste zavítal do chrámu sv. Mořice, kde jej provedl probošt P. Josef Říha. Poté besedoval se studenty Střední školy hotelové a služeb. Závěr návštěvy Kroměříže patřil setkání se členy Česko-francouzské společnosti.

M. Karásek

Bezpečná komunita Kroměříž hrdě hlásí SPLNĚNO!

Město Kroměříž se v roce 2001 oficiálně přihlásilo k programu Světové zdravotnické organizace (SZO) BEZPEČNÁ KOMUNITA. Jeho cílem je snížit počet a závažnost úrazů v populaci. Úrazy jsou závažným problémem, a to nejenom z hlediska zdravotnického, ale i humánního a ekonomického. Zaujímají třetí místo z hlediska příčin úmrtí v naší populaci, u dětí a mladých dospělých do 35 let dokonce místo první. Uvádí se, že každý úraz ovlivní mimo zraněného život dalších 10 osob. Pouze úrazy dětí a mladistvých stojí naši republiku ročně více než 10 mld. Kč. Ačkoliv si řada lidí myslí, že vznikají nešťastnou náhodou, pravý opak je pravdou: k úrazům dochází na známých místech, za stejných okolností, u stejných skupin osob. Z toho vyplývá, že většina úrazových dějů je předvídatelná a tudíž jim lze předcházet. A to byl důvod, proč jsme se k projektu přihlásili.

Již v roce 2003 získalo naše město titul Bezpečná komunita. SZO nám jej udělila jako 78. místu na světě a prvnímu městu ve

střední a východní Evropě. Titul jsme získali za to, že jsme splnili všechna kritéria stanovená SZO. Museli jsme mít vytvořený dlouhodobý program prevence úrazů se zaměřením na rizikové skupiny a riziková prostředí, mít program sledující frekvenci úrazů a jejich příčiny a také jsme se zavázali, že budeme šířit myšlenky prevence úrazů dál. Na začátku jsme si předsevzali, že do roku 2015 snížíme úrazovost obyvatel města Kroměříže o 30 procent vůči úrazovosti v roce 2001, kdy jsme se k projektu SZO připojili. Dnes již můžeme ohlásit, že jsme svůj cíl splnili, dokonce s pětiletým předstihem! Splnili jsme jej díky dlouhodobé systematické práci města, ale i jeho partnerů.

Město samo zajišťuje řízení programu, zodpovídá za dlouhodobý plán, podílí se na informační a propagační kampani. Vydali jsme řadu zdravotně-výchovných materiálů (například Bezpečný domov, Nebezpečné výrobky, Alkohol a děti, Horyturistika- úraz?! ad.), uspořádali jsme řadu přednášek na téma prevence úrazů pro různé skupiny obyvatel, uspořádali jsme tři celostátní a jednu mezinárodní konferenci s názvem Bezpečná škola. Město dále organizuje velké celoměstské akce, např. Morava 112 - Den s IZS, Dny bez úrazů, Týden bezpečnosti na silnicích apod..

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Počet obyvatel	29 733	29 464	29 188	29 064	29 020	29 015	28 968	28 972	28 889	29 440
Počet úrazů	3 150	3 129	2 963	3 116	3 038	2 958	2 517	2 267	2 222	2 137
Procento úrazů	10,59	10,62	10,15	10,72	10,47	10,19	8,69	7,82	7,69	7,26

Město zajišťuje sběr dat o úrazech. Výsledky jsou uvedeny v tabulce.

Město zajistilo řadu technických opatření ke zvýšení bezpečnosti obyvatel. Mnohé byly realizovány v dopravě: snížení počtu jízdních pruhů při průjezdu městem, kruhové objezdy, retardéry, bezbariérové pěší trasy, přisvětlení přechodů, byla zpracována koncepce cyklistické dopravy ve městě, která je postupně realizována. Nemalé částky byly investovány do úprav školních hřišť. Byla zmapována všechna dětská hřiště na území města, proběhla jejich rekonstrukce a modernizace, hřiště byla postupně vybavena informačními tabulemi, je zajišťována jejich pravidelná kontrola a údržba.

Město je také iniciátorem a realizátorem celoměstských kampaní - Na kolo jen s přilbou, Vidíš mě? V průběhu první kampaně se podařilo trojnásobně zvýšit používání cyklistických přileb u školáků. Za zmínku stojí osminásobný nárůst používání přileb u dospělých, kteří nemají zákonnou povinnost nosit přilby na komunikacích. Kampaň Vidíš mě? měla za cíl zvýšit počet dětí, které mají své oblečení či předměty označeny reflexními pomůckami.

Důležitým partnerem v projektu jsou školy. Základní školy, stejně jako mateřské, se zapojily do projektu Bezpečná škola. Děti ve všech školách se učí rozpoznávat rizika úrazů, chovat se tak, aby nezpůsobily úraz sobě, ani druhým a uměly si poradit v případě vzniku úrazu. Čtyři naše základní školy (Zachar, Slovan, U Sýpek a Komenského) a také MŠ Sluníčko na Štítného ulici jsou zapřesány v mezinárodním seznamu Bezpečných škol, který čítá k dnešnímu dni asi 50 škol. Mateřská škola je na tomto seznamu zatím jediná. Právě díky perfektně propracovaným programům škol se nám daří snižovat počet úrazů v populaci. Zkušenosti z re-

alizace projektu Bezpečná škola předáváme pedagogům v celém Zlínském kraji a také v našich partnerských městech.

Mimo škol je do projektu zapojena celá řada dalších partnerů, například Český červený kříž, Mateřské centrum Klubičko, Policie ČR i Městská policie, Hasičský záchranný sbor ad.

Zkušenosti především ze severovýchodních evropských států dokazují, že koordinovaným mezioborovým a komplexním programovým přístupem realizovaným na různých úrovních lze úrazovou incidenci a mortalitu výrazně snížit. Na základě jejich zkušeností je program prevence úrazů realizován i v našem městě. Po deseti letech můžeme konstatovat, že přináší výsledky. To je vidět ze statistických dat uváděných v tabulce.

Jestliže se naše civilizace dokázala vypořádat s mnoha nemocemi, zejména infekčními, které byly ještě pro minulou generaci skutečně obávanou metlou lidstva, je naší povinností vypořádat se stejně i s úrazy. Jistě se mnou budete souhlasit když řeknu, že každý zachráněný život stojí za to!

MUDr. Jarmila Číhalová,
radní města Kroměříže

Sídliště Oskol mění svou tvář

V rámci projektu Integrovaný plán rozvoje města Kroměříže (IPRM) zahájila radnice obnovu sídliště Oskol. Město již obdrželo závazný příslib finanční dotace z Evropské unie. V rámci této aktivity se pustilo do revitalizace prostoru panelového sídliště Oskol, vymezeného ulicemi Oskol, Spáčilova, Obvodová, U Rejdiště a Úprkova. Rozpočet akce činí celkem 27 milionů 846 tisíc korun, 85 procent nákladů pokryje evropská dotace a realizace projektu by měla být ukončena nejpozději v říjnu letošního roku.

Podle projektové manažerky Ivety Mišurcové stavba zahrnuje úpravu, případně rozšíření stávajících chodníků včetně dobudování dalších ploch pro kontejnery, úpravu odstavných a parkovacích ploch a také sjez-

dů a přístupů k nemovitostem. „Rekonstrukce se dotkne také 14 dětských hřišť, která zmodernizujeme a vybavíme novými herními prvky. Počítá se i s obnovou zeleně v podobě dosadby listnatých a jehličnatých stromů a kvetoucích keřů,“ uvedla Iveta Mišurcová, podle níž dojde i k rozšíření chodníku mezi ulicemi Obvodová a Spáčilova na parametry cyklostezky a v části sídliště vznikne i kopec na sáňkování pro menší děti.

Celkem by měla rekonstrukce zasáhnout plochu o rozloze 80 tisíc čtverečních metrů. „Z toho téměř 10 tisíc m² připadá na chodníky, 3 tisíce m² na plochy pro parkování a další téměř tři tisíce m² na plochu hřišť,“ doplnil Josef Císař z radničního odboru rozvoje města.

Generálním dodavatelem prací je po řádném výběrovém řízení Správa a údržba silnic Kroměřížska, s.r.o. Ta by měla během stavby mimo jiné průběžně komunikovat s občany a informovat je o možném omezení přístupu k domům, případně o omezení parkování.

-kam-

Hudební manévry evropských armád se vracejí do Kroměříže

Po řadu let se město Kroměříž stávalo koncem léta místem tradičního setkávání vojenských orchestrů na Mezinárodním festivalu vojenských hudeb. První ověřovací ročník pojmenovaný Festival hudby, zpěvu a společenského tance Armády České republiky s mezinárodní účastí se konal v květnu 1993. Hudební tělesa přijela z Polska, ze SRN (dislokovaná jednotka americké armády) a České republiky. Patnáctý ročník se konal v srpnu 2008.

Foto: -kam-

„Mezinárodní festival vojenských hudeb v Kroměříži byl programem u veřejnosti neobvykle oblíbený,“ řekla nám radní Jarmila Číhalová. „Vojáci předváděli špičkové umění jak po hudební stránce, tak i velkolepou show.“ Město Kroměříž se po definitivním odchodu vojenské posádky obávalo, že armáda festival zruší. Přece jen reprezentoval přítomnost vojska v posádkovém městě. V roce 2009 jsme automaticky připravovali další ročník, ale armáda jej v květnu zrušila. Nyní ale přehodnotila své rozhodnutí. Díky atraktivnímu prostředí, určité tradici a zázemí, které historická Kroměříž nabízí, se vojenské hudby do Kroměříže vracejí. Podepsali jsme smlouvu do roku 2015 a garantuje ji ministr obrany.“

Festival už nebude jako doposud třídenní, proběhne pouze v sobotu a v neděli. Vystoupení hudeb v Kroměříži se uskuteční jako součást olomouckých oslav maršála J. V. Radeckého. „V sobotu se představí jeden zahraniční host a umělecký soubor v gesci armády. Letos to bude nám už dobře známý Vojenský umělecký soubor Ondráš. Nedělní program se bude řídit obvyklými pravidly.“

V průběhu uplynulých patnácti ročníků Mezinárodního festivalu vojenských hudeb se v Kroměříži představilo v absolutním počtu 97 kapel.

M. Karásek

Radnice připravuje projekt na rozsáhlou obnovu zeleně ve městě

Město Kroměříž se chce ucházet o evropské peníze na rozsáhlou obnovu zeleně ve městě. Radní se rozhodli podat v rámci Operačního programu Životního prostředí žádost o poskytnutí dotace na projekt Zakládání a rekonstrukce uličních stromořadí ve městě Kroměříži a pokud projekt uspěje, došlo by v letech 2012 až 2014 v Kroměříži velkému kácení starých a současně rozsáhlé výsadbě nových stromů. V plánu je obnova zejména stromořadí a alejí, které jsou v trvale špatném až havarijním stavu a radnice by je dříve či později musela tak jako tak odstranit či ošetřit.

Odbor služeb, který má péči o zeleň na starosti, zpracoval návrh lokalit vhodných pro obnovu, ošetření a založení nových výsadeb. Návrh regenerace stávajících stromořadí zahrnuje ulice Tovačovského, Štítného, Za Květnou zahradou, Koperníkova, Velehradská, Slovanské náměstí, Sokolovská, Kollárova a Braunerova. „V těchto lokalitách se nacházejí stromořadí ve zhoršeném a havarijním stavu, který nepřispívá k bezpečnému prostředí frekventovaných ulic, ani k jejich estetickému působení,“ uvedl Martin Posolda z odboru služeb. Ošetření stávajících stromů je pak navrženo na Švabinského nábřeží a v ulicích Vejvanovského, Třebízského, Alberta, gen. Svobody, Havlíčkova a Na Sladovnách.

„Takto rozsáhlý zásah většinou vyvolává u části veřejnosti nevoli, zejména když se kácejí stromy, které na první pohled vypadají zdravě. Jejich pravý stav se mnohdy odhalí až při kácení nebo pádu. Vzorovým příkladem může být nehoda z tohoto měsíce, kdy u rybníka Šlajza spadl vzrostlý strom na místo, kde právě seděl rybář. Jen díky jeho okamžité pohotovosti strom spadl jen na jeho židličku a ne na něj, jinak by to byla velká tragédie. A i tento strom před pádem vypadal na první

pohled naprosto zdravě,“ popsala nedávnou událost starostka města Daniela Hebárová. Podle ní radnice vybrané stromy dlouhodobě sleduje a má zájem na tom, aby rekonstrukce zasáhla opravu jen nutné případy. „Pokud bychom s žádostí neuspěli, budeme muset stav vybraných stromů dříve či později stejně řešit a ještě k tomu ze svého rozpočtu. Takto můžeme získat dotaci ve výši 75 procent celkových nákladů, které odhadujeme na 8 milionů 300 tisíc korun,“ dodala starostka s tím, že spolupráce města bude činit asi dva miliony korun. Právě tuto částku, konkrétně 2 075 000 Kč doporučuje rada města zastupitelstvu schválit jako závazek k dofinancování.

Na Velkém náměstí se představil elektrobuses

Tak zvaný E-bus je moderní autobus na elektrický pohon, velmi vhodný pro městskou hromadnou dopravu. K jeho přednostem se řadí především bezemisní provoz, nižší provozní náklady, tichý chod a dostačující dojezd. Nevýhodou je vysoká pořizovací cena, která dosahuje dvojnásobku autobusů s dieselovým pohonem.

Kroměříž má od roku 2002 vyměněny všechny autobusy městské hromadné dopravy za nízkopodlažní. Zatím jejich náhradu E-busy v dohledné době neplánuje. -kam-

Foto: -kam-

Prázdninový provoz v mateřských školách

Kroměřížská radnice se rozhodla vyjít vstříc občanům, konkrétně rodičům dětí v předškolním věku, a oproti původnímu předpokladu chce zajistit prázdninový provoz v mateřských školách. Tento provoz by měl být zajištěn tak, aby vždy jedna mateřská škola o prázdninách zajišťovala potřebné služby. V červenci to bude Mateřská škola, Páleníčkova a v srpnu Mateřská škola, Gorkého. Poté již budou všechny školky opět v běžném provozu. Pokud rodiče mají zájem o prázdninovou docházku svých dětí, je třeba jej oznámit ve školce, kterou dítě aktuálně navštěvuje, a to nejpozději do 27. června. „Mnoho rodičů má problém s čerpáním dovolené a pokud se k tomu přidá absence pohotových prarodičů, kteří mají možnost s hlídáním pomoci, může být prázdninové zajištění dětí skutečně problémem. Proto jsme přehodnotili původní záměr a rozhodli jsme se prázdninový provoz mateřských škol znovu nabídnout, přestože to organizačně není jednoduché. Výsledek ale bude záležet na tom, jak velký zájem o tuto službu ze strany rodičů bude,“ uvedla kroměřížská starostka Daniela Hebnarová.

Kroměříž se posunula v čase do minulosti

V pátek a sobotu 10. a 11. června se centrální náměstí posunulo v čase, konkrétně do středověku. Od pátečního rána se konal jarmark lidových řemesel ve středověkém stylu. Prodejci nabízeli trdelníky zhotovené podle starobylých receptur, umělecky zpracované sklo, dřevo, kovy, ušlechtilé nerosty nebo šperky. Děti pobavil ručně vyře-

Foto: -kam-

zavaný a malovaný bezmotorový kolotoč. Příjemným zpestřením pátečního programu se stala módní přehlídka z dílny návrhářky originálních keramických šperků a šatů Jany Zamazolové z Letohradu, inspirovaná barvami a rozevlátostí mořské hladiny. Jarmark připravilo město Kroměříž – Odbor školství, kultury a státní památkové péče.

Sobotní program pokračoval řemeslným jarmarkem, ale na večer připravil Dům kultury Kroměříž a Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska v rámci projektu Putování po historických městech Čech, Moravy a Slezska 1. středověkou slavnost řemesel a kumštu. Program zahájila přehlídka krátkých vystoupení všech účinkujících. Oddíl historického šermu napochodoval před publikum, za řízných povelů velícího důstojníka naládoval své muškety, z nichž pak vypálil mocnou salvu. Hudbu nacházející inspiraci u středověkých muzikantů a potulných bar-

dů představila chomutovská skupina Arcus v dobových kožených kostýmech, ale hlavně s replikami starověkých nástrojů (šalmaj, cistra nebo dudy). Dívčí skupina Braagas nabídla staré písně původem z celé Evropy. In Flamenus – fakír s tanečnicí, ukázali, že jim nevádí ulehnout na lože s ostrými hřebíky, chůze po skleněných střepech se zátěží nebo tanečky s hadem kolem těla.

Stylový jarmark lidových řemesel a 1. středověká slavnost řemesel a kumštu se konaly v rámci oslav zápisu zahrad a zámku na prestižní Listinu světového kulturního a přírodního dědictví organizace UNESCO.

-kam-

Žijí v Brně, o své rodiště se stále zajímají

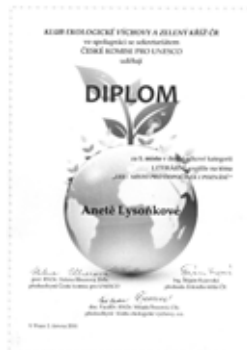
Kroměřížané žijící v Brně se neustále zajímají o život v Kroměříži – jak se mění a rozvíjí. Stejně tak se seznamovali v cyklu čtyř besed se slavnou psychiatrickou léčebnou, s jejím vznikem, se začátky léčby, s rozvojem celého areálu i léčebných metod. Cyklus těchto zajímavých besed uzavřel 20. dubna na setkání v Brně dlouholetý primář PL v Kroměříži MUDr. Vladimír Mikula.

Text a foto: J. Dvořáková

Budoucí spisovatelská naděje

**VÝRAZNÝ CELOREPUBLIKOVÝ ÚSPĚCH
KROMĚŘÍŽSKÉ ŽÁKYNĚ**

Žáci Základní školy Oskol, Kroměříž se pravidelně účastní mnoha soutěží ve slohu. Naposledy „tvořili“ práce na téma: Les - místo odpočinku i poznání. Soutěž vyhlášoval Klub ekologické výchovy ve spolupráci s Českou komisí pro UNESCO a Zeleným křížem ČR. V této soutěži získala 1. místo v České republice v kategorii 2. stupně základních škol žákyně 7. ročníku ANETA LYSOŇKOVÁ. Cenu si převzala u příležitosti Světového dne životního prostředí OSN a Mezinárodního dne lesů ve čtvrtek 2. června v budově Ministerstva zahraničních věcí v Černínském paláci v Praze.

Do slohové soutěže bylo odesláno celkem 390 prací, což není málo. Posuzovali je zástupci různých ministerstev, v hodnotící komisi zasedla i známá textařka Gábina Osvaldová.

Celá Základní škola Oskol je na úspěch své žákyně náležitě hrdá. Nejvíce však vedoucí její práce Mgr. Eva Horáková, která ke skvělému výsledku dodává: „Každoročně se účastníme prostřednictvím slohových prací našich žáků mnoha literárních soutěží. To obnáší velkou míru trpělivosti všech mých kolegů češtinářů a samozřejmě fůůůuru práce navíc. Téměř vždy získáme v průběhu celého školního roku výborné umístění od 1. do 3. místa, například v soutěži vyhlašované Knihovnu Kroměřížska - Kroměřížská literatura.“

-kam-

Les - místo pro odpočinek i poznání

Krásný den přeji!

Ještě jsem se nepředstavil, jmenuji se SMRK OBECNÝ. Žiji v jehličnatém lese Bunč. Chtěl jsem vás upozornit, jak jsou lesy krásné..., ale to snad sami vidíte.

Krásna lesů se pozná i tak..., že ukrýváme barevné zpívající ptáčky, další zvířata a hmyz v korunách nebo pod kůrou našich vzrostlých kmenů. Někteří „schovanci“ v černém fráčku - datli, nás i ošetřují. Říká se jim „doktoři stromů“. Dělají to proto, abychom žili déle ještě o dalších pár desítek let.

Příroda je krásné místo, do kterého si chodívali lidé, tedy vy, oddychnout. My zde odpočíváme jen zřídka. Máme hóódně práce. Musíme vyprodukovat kyslík, brát si živiny a vodu z půdy, starat se o naše „přistěhovalce“ z teplých krajín, svůj bezchybný růst....Jen málokdy se zasníme do stromového snu. Vy, návštěvníci „jiného druhu“, se

o nás ani nestaráte, abychom byly krásní. Jen nás ničíte..., a to je špatně!

Bud' se k nám začnete chovat pěkně, nebo se i my k vám přestaneme chovat ohleduplně. Přestaneme vás chránit před horkým sluncem, přestaneme vám dovolovat chodit do lesa na procházky, přestaneme schovávat „utečence“, přestaneme vonět jehličím, přestaneme růst, přestaneme krásnit vaše zahrady, přestaneme.....

Nóó, ale vy to jistě neuděláte, protože nás máte rádi a jsme pro vás důležití.

*Naše společné krédo zní: JAK VY K NÁM,
TAK MY K VÁM!!!*

Autorka: Aneta Lysoňková, žákyně 7. B třídy Základní školy OSKOL, Kroměříž.

Děti z MŠ Žižkova už vědí, kdo je ochránčí

Děti z Mateřské školy, Kroměříž, Žižkova ul. se v pondělí 21. června odpoledne v rámci výchovy v Bezpečné komunitě seznamovaly se součástími Integrovaného záchranného systému. Paní učitelky pro ně pozvaly zásahové vozidlo Hasičského záchranného sboru a sanitku Zdravotnické záchranné služby. Jejich obsluhy jim vysvětlovaly, co k čemu slouží a jak dokážou pomoci. Vyvrcholením programu pak byla ukázka zákro-

Foto: -kam-

ku strážníků Městské policie Kroměříž proti pachateli trestné činnosti, při němž vydatně pomáhal cvičený policejní pes. Zatím největšími ochránci jsou pro děti samozřejmě rodiče, ale bohužel je dost případů, kdy tuto funkci musí převzít profesionálové.

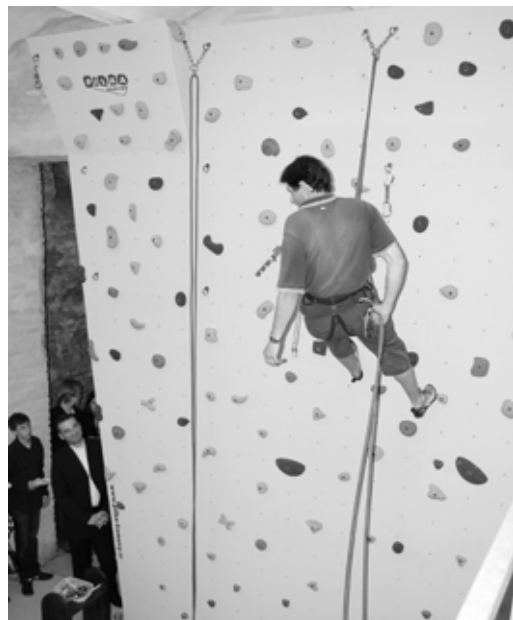
-kam-

Žehnání Frassatiho stěny

Na Arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži před více než desíti lety vznikla myšlenka vybudovat v prostorách staré kotelny lezecskou stěnu. Přestože stavební úpravy započaly, realizace se podařila až v letošním roce - i v návaznosti na blížící se oslavy 20 let od znovuoobnovení gymnázia.

Dne 7. června byla tato stěna požehnána kancléřem Arcibiskupství olomouckého P. Mgr. Antonínem Baslerem za účasti hostů. Realizace první etapy díla by nebyla možná bez štědrosti sponzorů (např. pana Jiřího Michala), peněz z brigád studentů

gymnázia ve farních lesích na Zábřežsku a dvou šikovných zedníků, kteří zde pracovali bez nároku na finanční odměnu. Celková investice v rámci první etapy činila cca 120 000 Kč. Stěna má sloužit studentům AG, žákům

Církevní základní školy v Kroměříži - podle slov ředitelky Loučkové budou stěnu využívat také v rámci tělesné výchovy, farníkům obou kroměřížských farností, salesiánským spolupracovníkům, popřípadě i široké kroměřížské veřejnosti. V rámci druhé etapy se snad podaří vybudovat ke stěně vstup zvenčí, šatny a sociální zařízení.

Po úvodním slově P. Pavla Stušky, který přiblížil historii stěny, ředitel AG Štěpán Bekárek vyzdvihl důležitost aktivně tráveného času nejen mladých, ale i starších. Paní místostarostka Jarmila Číhalová by ráda podporovala pohybovou aktivitu všech obyvatel Kroměříže, proto naše dílo bere jako střípek mozaiky, o kterou se město snaží. Závěrem vyučující tělesné výchovy Jiří Pliska, který se tomuto sportu věnuje přes deset let, předvedl praktickou ukázkou lezení.

Kéž je nám všem blahoslavený Frassati vzorem pro aktivní a pozeňnané trávení našeho volného času!

Zdeňka Benešová

Pracujete s dětmi? Vedete kroužky pro děti?

Od září máte možnost zúčastnit se vzdělávacích kurzů, které budou probíhat v Moravskoslezském, Olomouckém a Zlínském kraji. Kurzy jsou pořádány v rámci projektu Nadání...brána k úspěchu, který je realizován ve spolupráci společnosti LYRIX centrum, s.r.o., a PROFICIO, o.s. Kurzy jsou určeny pro pracovníky organizací zájmového vzdělávání pracujícími s dětmi. Chcete-li se naučit rozvíjet nadání dětí správným způsobem, respektovat jejich potřeby, seznámit se s vhodnými formami jednání a komunikace s nadanými dětmi a naučit se rozpoznat a dále rozvíjet nadání, zapojte se do projektu Nadání...brána k úspěchu. Kurzy budou

mít podobu prožitkových workshopů. Kurzy jsou pro pracovníky organizací zájmového vzdělávání zdarma.

Nemáte možnost zúčastnit se prezenčních kurzů? Souběžně s prezenčními kurzy dojde ke spuštění eLearningového vzdělávání.

Bližší informace na
www.projekt-nadani.cz
Registrujte se již nyní na
info@projekt-nadani.cz
nebo na tel.: 725 210 050.

Foto: -kam-

František Janeček. Motocyklový král

Příběh muže, který dal vzniknout motocyklu JAWA

Uvedený titul Daniela Povolného, Vladimíra Součka a Radomíra Zavadila, jehož 1. vydání v roce 2011 vyšlo péčí Mladé fronty, byl slavnostně pokřtěn 24. května i v Knihovně Kroměřížska za účasti spoluautorů a vnuka oné legendy, občana Kroměříže, Karla Janečka (*1927), který zásadním způsobem pomohl při realizaci knihy. Mezi hosty byla mimo jiné i starostka města Daniela Hebnarová.

-kam-

KONCERTY

- Čtvrtek 7. července v 19.30 h – **Renesanční jazz Societas incognitorum a PaCoRa trio.** Unikátní projekt renesanční vokální hudby. Rotunda Květné zahrady v Kroměříži.
- Pátek 8. července v 19 h – **Mistříňanka** – slovácká dechová kapela Antonína Pavluše. Velké náměstí (při nepříznivém počasí v Domě kultury).
- Čtvrtek 14. července v 19.30 h – **Pocla Josefu Antonínu Štěpánovi**, koncert pro klavírový klavír, smyčcový soubor a horny. Rotunda Květné zahrady v Kroměříži.
- Čtvrtek 14. července v 19 h – **Jazz Book dixieland** – dixielandová hudební kapela složená ze zlínských profesionálních a amatérských muzikantů. Klub Starý pivovar v Kroměříži.
- Sobota 19. července v 19 h – **KROCKER 2011/III.** – poslední kolo soutěže amatérských rockových skupin Kroměřížska. Klub Starý pivovar v Kroměříži.
- Čtvrtek 21. července v 19.30 h – **Kroměřížský komorní orchestr** – sólisté Bohuslav Matoušek a Adam Novák. Dirigent Marek Čermák. Sněmovní sál Arcibiskupského zámku v Kroměříži.
- Pátek 22. července v 19 h – **Letokruhy** – přerovská country kapela hraje bluegrass, blues a folk. Klub Starý pivovar v Kroměříži.
- Středa 27. července v 19.30 h – **Verdiniána** – předehry a árie z oper. Moravská filharmonie Olomouc, dirigent Petr Šumník. Sněmovní sál Arcibiskupského zámku v Kroměříži.
- Čtvrtek 28. července v 19 h – **Setkání harmonikářů** – program pro milovníky lidové zábavy. Klub Starý pivovar v Kroměříži.
- Čtvrtek 4. srpna v 19.30 h – **Cercle Interfacultaire de Musique Instrumentale** – smyčcový sbor z Belgie. Rotunda Květné zahrady v Kroměříži.

STOPTIME 2011

- Mezinárodní festival zpívajících básníků**
Sobota 30. července od 17 do 23 hodin, Květná zahrada v Kroměříži.
Joel Bros (FR), Jiří Dědeček (ČR), Antoni Muracki (PL), Tim Eriksen (USA) a Vladimír Mišík (ČR).

JAZZ CLUB KROMĚŘÍŽ

Navštivte: www.jazzkm.blog.cz

VÝSTAVY

- **Památník Maxe Švabinského** - přehlídka všech období a technik tvorby kroměřížského rodáka. Muzeum Kroměřížska.
- **Příroda a člověk** - Fauna, flóra a archeologické nálezy z regionu - například keltské osídlení Hostýna a stopy Slovanů. Muzeum Kroměřížska.
- **Historie ukrytá pod dlažbou města.** Kulturně-historický obraz města Kroměříže od jeho vzniku do raného novověku. Expozice je určena široké veřejnosti s tím, že zejména školám a mládeži nabídne interaktivní využití (téma: středověké město, stavební proměny města, památné objekty, řemesla a obchod, městská práva, tortura, středověká kuchyně, výsledky archeologického bádání apod.). Sklepní prostory Muzea Kroměřížska.
- **50. výročí založení pěveckého sboru Moravští madrigalisté.** Historické i zcela nové fotografie, plakáty, programy, hudební nosiče, různá ocenění a další exponáty z půlstoleté činnosti sboru. Výstava potrvá do května 2012. Vestibul Státního okresního archivu, Velehradská ulice, Kroměříž.
- **Zdeněk Řehák, fotograf.** Výstavu snímků Krajina s přívlastkem si můžete prohlédnout do 30. července. Fotogalerie Scéna u Domu kultury v Kroměříži.
- **V síle větru a vody** – originální výstava soudobých větrných korouhviček francouzského sběratele Daniela Couturiera a fontán

akademického sochaře Františka Svátka. Výstava potrvá do 31. července. Květná zahrada v Kroměříži.

● **Ondřej Prosický: Tropickou přírodou aneb obrazy ze světa zvířat.** Výstava potrvá do 31. července. Dům kultury v Kroměříži.

● **Dana Puchnarová: KOSMOS – BARVY – ENERGIE.** Výstava prezentuje tvorbu známé, mnoha cenami vyznamenané malířky, grafičky, kreslířky, knižní ilustrátorky a výtvarné pedagožky. Výstava je pořádána v rámci XXII. ročníku FORFEST CZECH REPUBLIC 2011 a společného projektu VIA ARTIS, potrvá do 10. července. Galerie Orlovna Kroměříž.

DIVADLO

Divadelní předplatné Domu kultury

SKUPINA A

20. září - **Penzion pro svobodné pány** - Slováké divadlo Uherské Hradiště.

3. října - **Korespondence V + W** - Národní divadlo Brno.

Listopad - **Cikáni jdou do nebe** - Městské divadlo Brno.

1. prosince - **Vratká prkna** - Ypsilonka Praha. Cena I. místo 900 Kč (1-14 řada); II. místo 750 Kč (15-21 řada) studentpass a Akademie III. věku 15 procent sleva.

Při zakoupení skupiny A i B cena 1 400 Kč (bez další slevy).

SKUPINA B

14. září - **Druhý břeh** - Studio DVA Praha.

17. říjen - **Divocí koně** - Pražský komorní balet Pavla Šmoka.

2. listopad - **Platonov je darebák** - Divadlo Na zábradlí Praha.

12. prosinec - **Maestro a Markétka** - Husa na provázku Brno.

Cena I. místo 750 Kč (1-14 řada); II. místo 600 Kč (15-21 řada) studentpass a Akademie III. věku 15 procent sleva.

Předprodej na www.dk-kromeriz.cz (elektronicky - platba kartou), předplatenku si

vyzvednete osobně v pokladně Domu kultury. Předprodej v pokladně Domu kultury od 8 h za hotové. Další služba - od 7 hodin je ve foyer Domu kultury k dispozici počítač s možností zakoupení předplatenky přes internet - platební karta nutností.

Počet vstupenek k zakoupení neomezen. Vstupenky nelze rezervovat.

KLUB ČESKÝCH TURISTŮ

Pravidelná setkávání každou středu v 16 h v 2. poschodí budovy bývalé Palackého školy, Tovačovského ul.

KINO NADSKLEPÍ - v Domě kultury

● 8. – 10. července – **Transformers 3** – americké akční sci-fi. V 17.30 a 20 h.

● 11. – 12. července – **Kung Fu Panda 2** – americká animovaná akční komedie. Jen v 17.30 h.

● 14. – 20. července – **Harry Potter a relikvie smrti** – část 2. – závěrečná sága o dobrodružstvích Harryho Pottera v české verzi. V 17.30 a 20 h.

● 25. – 27. července – **Paul** – americká sci-fi komedie. V 17.30 a 20 h.

● 28. – 31. července – **X-MEN: První třída** – americká akční sci-fi. V 17.30 a 20 h.

ARTKINO

● 4. července – **Melancholia** – drama z produkce Dánsko, Švédsko a Francie. Ve 20 h.

● 11. července – **Harold a Maude** – americká černá komedie. Ve 20 h.

● 18. července – **Zvuk hluku** – hudební krimi komedie Švédsko, Francie. Ve 20 h.

● 25. července – **Banksy** – první katastrofický street-art movie na světě z produkce USA a Velké Británie. Ve 20 h.

LETNÍ KINO NA VELKÉM NÁMĚSTÍ

● 8. července – **Trhák** – klasická česká komedie. Ve 21 h.

● 9. července – **Světáci** – klasická česká komedie. Ve 21 h.

- 15. července – **Harry Potter a kámen mudrců**. Příběh slavného čarodějnického učně. Ve 21 h.
- 22. července – **Čtyři lvi** – britská dramatická komedie. Ve 21 h.
- 23. července – **Maradona** – sportovní dokument z produkce Francie/Španělsko. Ve 21 h.
- 29. července – **Největší z Čechů** – nová česká komedie. Ve 21 h.

PŘIPRAVUJE SE NA SRPEN

- 4. – 7. srpna – **Piráti z Karibiku: Na vlnách podivna**. V 17.30 a 20 h.
- 15. – 17. srpna – **Princ a prudšas**. Ve 20 h
- 18. – 21. srpna – **Pan Popper a jeho tučňáci**. V 17.30 h.
- 18. – 21. srpna – **Ženy sobě**. Ve 20 h.
- 22. – 24. srpna – **Pařba v Bankoku**. Ve 20 h.
- 25. – 31. srpna – **Auta 2**. V 17.30 h.
- 25. 31. srpna – **Muži v naději**. Ve 20 h.

Sledujte www.dk-kromeriz.cz

Pocta Bohuslavu Reynekovi

Vernisáží byla ve čtvrtek 23. června v Galerii Muzea Kroměřížska zahájena výstava Hommage à Bohuslav Reynek. Výstava je uspořádána ke 40. výročí úmrtí tohoto významného grafika, básníka a překladatele. Expozice nabízí více než devadesát grafických listů s tématy příroda a biblické motivy ze Starého i Nového zákona, převážně ze 40. a 50. let dvacátého století. V další části představuje dílo dalších rodinných příslušníků – manželky Suzanne Renaud – básně a překlady, jejich synů Daniela (fotografie) a Jiřího (překlady knih z francouzštiny), Danielova syna Michaela (fotografie) a dceři Veroniky (vydavatelství Čajovna Suzanne Renaud).

-kam-

Milíčovo náměstí znělo jazzem

Poslední červnový čtvrtek odpoledne se zničeho nic změnila tradiční atmosféra běžného pracovního dne na Milíčově náměstí v jazzovou scénu. Rozehrála ji zlínská jazzová formace Jazz Book Zlín. „Jazz Club Kroměříž slaví závěr dvacáté úspěšné sezóny a své existence ve městě,“ zdůvodnil přítomnost živé hudby na frekventovaném prostoru manažer Jazz Clubu Zdeněk Hána. „Za tu

Foto: -kam-

dobu vystřídal několik stálých scén, ale jak je vidět, daří se mu i pod širým nebem, kde nachází vděčné posluchače.“ Opravdu, přilehlá plně obsazená zahrádka kavárny, plně lavičky kolem tryskající kašny i řady stojících posluchačů svědčily o zvýšeném zájmu o příjemnou muziku v podání Jazz Booku Zlín. A když známý šoumen Hans Strouhal vystříhl sólo na trubku mezi publikem, to už sklidilo obrovský potlesk.

Tak do dalších let hodně úspěšných koncertů, spokojené a věrné jazzové publikum a přízeň finančních toků!

M. Karásek

Ondřej Prosický (vpravo) se zúčastnil vernisáže svých fotografií v kroměřížském Domě kultury. Foto: -kam-

Ondřej Prosický představil faunu střední Ameriky

Fotograf Ondřej Prosický, povoláním geolog, před lety propadl kouzlu přírody, zejména té tropické. Své fotografické výpravy směřuje do kostarických pralesů, na Srí Lanku či na Floridu. O své úžasné záběry především milovaných kolibříků se podělil s kroměřížským publikem, jemuž nabídl výstavu velkoformátových snímků ve foyer Domu kultury.

„Fotografování fauny v tropickém pralese, to není chození po lese a fotografování tzv. z ruky. Práce vyžaduje důkladnou teoretic-

kou přípravu, dokonalou znalost prostředí, známosti s místními lidmi, dobrou fyzickou kondici (v batohu máte cca 25 kilogramů techniky, jídlo, pití i něco na převlečení v případě lijáku a přesunujete se až sedm kilometrů), zkušenosti s fotografováním v pralese, schopnost objevovat a vytvářet něco nového,“ přiblížil úskalí svého koníčka Ondřej Prosický.

-kam-

Knihovna si vychovává nové čtenáře

V okouzujícím Manském sále Arcibiskupského zámku v Kroměříži pod nástropní malbou Franze Antona Maulbertsche se 9. června konala malá slavnost, v jejímž průběhu byli pasováni na čtenáře žáci prvních tříd kroměřížských základních škol. Do obce čtenářské uvítal položením meče na rameno nové členy zámecký knihovník Cyril Měsíc v uniformě arcibiskupské stráže. Za dětské oddělení Knihovny Kroměřížska v oblečení dvorní dámy slavnost řídila Marcela Kořínková. Pasování přihlížel i vedoucí Odboru školství, kultury a státní památkové péče MěÚ Kroměříž Jiří Pánek.

-kam-

Knihovník Arcibiskupského zámku Cyril Měsíc pasuje na čtenáře žáky prvních tříd základních škol. Foto: -kam-

Knižní novinky v Knihovně Kroměřížska

Zdeněk Šmíd: O pokroku od boku aneb jak se zdokonalujeme

Není tajemstvím, že oblíbeným tématem autora jsou dějiny. Tentokrát se zaměřil na ty světové, a nebyl by to on, aby je nepojal s laskavým humorem sobě vlastním a zároveň s patřičným nadhledem. A tak se spolu s ním vydáme na cestu od počátku věků až po naši současnost. Připomeneme si různé teorie vzniku světa, zejména tu biblickou, od rajsých radostí dospějeme až k řeckořímské moudrosti, budeme svědky stěhování národů, křížových výprav, objevení Ameriky či dobytí říše Inků. Postupně se přeneseme do středověku a novověku, vzpomeneme zvučných jmen velikánů, abychom se octli nejprve v naší nedávné minulosti, neblaze ovlivněné světovými válkami, a hned poté v naší současné přítomnosti...

Richard Dübello: Strážci Dáblů bible

Nejzáhadnější kniha středověku – Dáblůva bible. Po smrti císaře Rudolfa II. vtrhnou na Pražský hrad loupeživé hordy a ukořistí zde největší a nejobávanější knihu té doby – Dáblůvu bibli. O něco později dochází ve jménu dábla ke strašlivým událostem. Jsou přepadávány kláštery, boj mezi protestanty a katolíky se vyhrocuje. Legendy kolem starého hradu Pernštejna v moravských kopcích se probouzejí k životu a lidé hovoří o tom, že viděli dábla, jak se směje a tančí. Existuje nějaká souvislost mezi všemi těmi strašlivými událostmi a ztrátou tajemného rukopisu?

Marie Kielbusová: Enkaustika – malujeme horkým voskem

Pokud jste si oblíbili techniku malby a rádi byste si vyzkoušeli i její méně známé varianty, je tato kniha určena právě pro vás. Představí vám specifika techniky enkaustiky, při jejíž tvorbě se rozpuštěný barevný vosk po-

mocí speciálních enkaustických pomůcek nanáší na nejrůznější povrchy. Díky barevným fotografiím a názorným postupům pak bude zhotovení některého z uvedených projektů hračkou i pro úplné začátečníky v oblasti malování horkým voskem.

Další tituly a novinky najdete v knihovně nebo na www.knihkm.cz

Kroměřížská škola tvůrčího psaní

Knihovna Kroměřížska pořádá již 3. ročník Kurzu tvůrčího psaní. Je určen pro širokou veřejnost bez ohledu na věk a vzdělání. Kurz povede spisovatelka Klára Janečková a bude zahájen na podzim 2011. Kurz je spolufinancován Ministerstvem kultury ČR.

Zájemci se mohou do konce září přihlásit v Knihovně Kroměřížska osobně nebo na tel. 573 503 173 či na e-mailu pavlikova@knihkm.cz

Přijďte navštívit hudební oddělení Knihovny Kroměřížska

Hudební oddělení Knihovny Kroměřížska má co nabídnout všem. Samozřejmostí je možnost zapůjčení zvukových nosičů domů i poslechu přímo v knihovně. Uživateli je k dispozici bezmála devět tisíc zvukových nosičů (ve formě CD, MC i LP), které obsahují jak hudbu všech možných žánrů (od jazzu, přes klasickou hudbu, rock, metal, hardcore, lidovou hudbu, dechovku, alternativní hudbu, punk, meditační muziku a vlastně cokoliv vás napadne), tak i mluvené

Foto: archiv KK

slovo, kterému je poslední dobou věnována zvláštní pozornost. Právě mluvené slovo a především takzvané „zvukové knihy“ nebo též „audioknihy“ jsou v současnosti v popředí zájmu. Jedná se o dramatizace nebo do slovně převyprávění knih, zprostředkované mnohdy našimi předními umělci. Veškeré výpůjčky všech zvukových nosičů jsou zdarma. Rádi bychom ještě zdůraznili, že ve fondu máme také spoustu klasických (ale nejen těch) pohádek a písniček pro děti.

Chcete-li využít kterékoli ze služeb hudebního oddělení knihovny, stačí mít platnou průkazku v oddělení pro dospělé čtenáře. Kromě možnosti výpůjčky již zmíněných zvukových nosičů máme možnost zapůjčit si i časopisy s hudební tematikou (Rock&Pop, Folk, Muzikus, Spark, Hudební rozhledy, Report), které pravidelně odebíráme. Také u nás naleznete zpěvníky a knihy týkající se hudby a hudebních nástrojů. A když sami nenajdete, co hledáte, rádi vám poradíme.

V neposlední řadě je zde možnost využít jednoho ze čtyř počítačů připojených k internetu (pro registrované čtenáře zdarma), případně se můžete připojit s vlastním notebookem, či jiným zařízením, k naší wi-fi síti (funkční heslo k naší „wifině“ obdržíte na požádání).

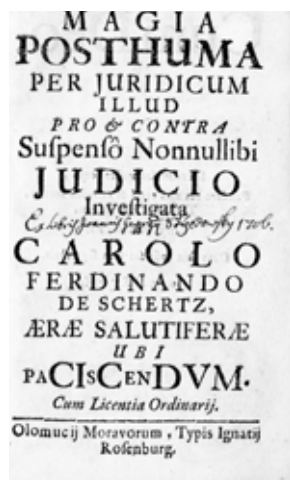
Těšíme se na vás a rádi vás uvidíme.

Ondřej Nesiba

Barokní kniha o upírech přispívá k propagaci Kroměříže

V roce 1706 vyšla v Olomouci kniha svobodného pána Karla Ferdinanda Schertze (? - 18.10.1724) s názvem *Magia posthuma per iuridicum illud pro et contra suspenso ibi iudicio investigata* (Posmrtná magie pro i proti právnícky probádaná se vzdáním se někde úsudku). Kniha je věnována olomouckému biskupu Karlu Lotrinskému (1695 – 1711), z jehož podnětu byla také sepsána. Dílo není psáno jako obhajoba upírství, jak se někdy uvádí. Schertz byl totiž právníkem a ředitelem biskupských statků v Kroměříži a jako právník byl vyzván k právnímu vysvětlení upírství. Přijímal upírství jako skutečnost, ovšem uváděl i argumenty proti existenci upírů. Především však vyzývá k prošetření případného nařčení z upírství biskupskými úřady, vrchností a lékaři, aby se předešlo případům „lynčování“ mrtvol, jak se tomu několikrát stalo na Jesenicku. Kniha by snad postupem času upadla v zapomnění nebýt současného módního zájmu o upírství a vampýrismus. Díky možnostem internetu je tak kniha uváděna leckdy více než některý sbírkový unikát kroměřížského zámku. Protože Schertz bývá někdy na těchto webových stránkách uváděn jako kroměřížský biskupský zaměstnanec, propaguje kniha i Kroměříž, přestože Schertz sídlil na zámku v Odrách.

Cyril Měsíc, knihovník MUO - AMK

Do Květné zahrady na korouhvičky a fontány

V síle větru a vody je název dvou pozoruhodných výstav. V rámci nově vzniklého programu „Via Artis“ je pořádá Arcibiskupský zámek a zahrady Kroměříž. V rotundě vystavuje akademický sochař František

Autor kolekce korouhviček, francouzský historik, literát a významný sběratel Daniel Couturier u jednoho ze svých exponátů.

Foto: -kam-

Svátek svá umělecká díla, která obdivovali mimo jiné už v Itálii, USA, Japonsku nebo ve Švýcarsku. Jsou jimi hydro-kinetické mramorové fontány. Svátek využívá souhru fyzikálních zákonů spojenou s dokonalým řemeslným zpracováním.

Nedaleko jahodových kopečků jsou rozmístěny exponáty francouzského historika, literáta a sběratele kuriozit Daniela Couturiera, který dal vzniknout ojedinělé kolekci korouhviček. Na jejím vzniku se podílelo více než čtyřicet umělců z celého světa – i tři z České republiky. Na závěr jedna zajímavost z pobytu pana Daniela Couturiera v Kroměříži: při návštěvě zámku si prohlédl rytiny Libosadu a města Kroměříže Justuse van den Nypoorta z roku 1691. Protože se účelu korouhviček věnuje i z vědeckého pohledu, zcela neomylně určil, kdo ve kterém domě tehdy bydlel. Korouhvičky symbolizovaly společenské postavení obyvatel domu. Zcela vyloučil náhodné ozdoby lidských přibytků.

Obě výstavy v Květné zahradě potrvají do 31. července.

M. Karásek

Velké náměstí ovládla bubenická show

Rytmus bubnů v přednesu nejmenších žáků, pokročilých studentů, absolventů Základní umělecké školy Kroměříž, ale i těch, kteří pokračují ve studiu na vysokých školách, ovládl 17. června odpoledne Velké náměstí. Další ročník populární Percussion show předvedli žáci oborů bicích nástrojů z kroměřížské ZUŠ a pozvaní hosté. Pro-

gram byl o to srdečnější, že se po 36 letech loučil se školou zkušený pedagog Tomáš Fábry a odchází na zasloužený odpočinek.

Mimo jiné dary dostal k této příležitosti plastovou vícefunkční bečku, která pokud bude prázdná, poslouží jako velký buben, ale lze ji na podzim naplnit švestkovým kvásem, jehož destilát rovněž najde u Tomáše Fábryho efektivní uplatnění. **M. Karásek**

KALENDÁŘ

» JUBILEA » SVÁTKY «» UDÁLOSTI «
» VÝROČÍ «» VÝZNAMNÉ DNY«

2. července 1891

zemřel v Praze **Jan Zapletal**, výtvarník-malíř, restaurátor; syn výtvarníka Jana Zapletala st. Autor historických obrazů a prací z cest po severní Africe. Restaurátorské práci se věnoval v Litoměřicích. Narozen 1840 v Kroměříži.

2. července 1981

zemřel **Antonín Procházka**, hudebník-klavírista, varhaník, skladatel, dirigent; divadelní ochotník-režisér; otec herce, režiséra a dramatika Antonína Procházky. Proslul inscenacemi operních a operetních představení v rámci ochotnického „Hanáckého orchestrálního sdružení“. Jeho zásluhou byly v Kroměříži realizovány inscenace „Slovanských tanců“ Antonína Dvořáka, „Prodané nevěsty“ Bedřicha Smetany, zazněl i Smetanův cyklus „Má vlast“ a uskutečnila se řada dalších představení z domácí i zahraniční tvorby. Narozen 5. března 1901 v Kroměříži.

3. července 1886

se narodil v Kroměříži **František Haderka**, pedagog, publicista, pracovník v kultuře, organizátor. Maturoval na kroměřížském gymnáziu, češtinu a němčinu studoval na Karlově univerzitě v Praze. Pedagogickou praxi začínal na gymnáziu v Olomouci, pak zastával (1926–1934) post ředitele gymnázia v Šumperku, později též Slovanského gymnázia v Olomouci. Autor odborných pedagogických studií, spolupracovník Lidových novin; významná osobnost společenského života v Olomouci. Zemřel 21. srpna 1945 v Olomouci.

5. července 1861

se narodila v Kroměříži **Anna Kozánková**, hudebnice-klavíristka, houslistka, zpěvačka,

skladatelka; dcera právníka Jana Kozánka. Autorka komorních skladeb pro housle a klavír. Zemřela 18. února 1952 v Doksech na Českolipsku.

5. července 2001

zemřel v Praze **Jindřich Brabec**, pedagog, hudebník-houslista, klavírista, skladatel; dramaturg, publicista-kritik, redaktor. Na Pedagogické škole v Kroměříži učil (1954-1959) dirigování, hru na housle a klavír. Odborné texty psal do časopisů Hudební rozhledy a Melodie. Komponoval scénickou hudbu, popularitu získal jako autor písní „Malovaný džbánku“, „Modlitba pro Martu“, „Mozaznej zvon“ aj. Narozen 25. května 1933 v Praze.

7. července 1951

zemřel v Kroměříži **Otakar Lukáš**, pedagog, hudebník-varhaník, klavírista, zpěvák, skladatel. Na varhanní škole v Brně byl žákem Leoše Janáčka, po studiích učil (byl též ředitelem) na Hudební škole Moravana. Jako dirigent se uplatnil ve Spolku divadelních ochotníků při inscenacích zpěvoher. Autor chrámových skladeb. Narozen 8. listopadu 1876 v Roštíně.

8. července 1946

zemřel v Poděbradech na Nymbursku **Václav Biganovský**, hudebník-houslista, pedagog. Po studiu na pražské konzervatoři se uplatnil jako koncertní mistr dvorního orchestru v Sofii, působil v Charkově, Kyjevě, Tbilisi; absolvoval koncertní cesty v zahraničí, mj. v Číně a Egyptě. Zastával post ředitele hudební školy v Písku, před tím učil na kroměřížské Hudební škole Moravana. Narozen 16. září 1889 v Horní Krči (nyní Praha 4–Krč).

10. července 1856

se narodil v Radiměři na Svitavsku **Jindřich Slovák**, tiskař, archeolog, publicista. Zřídil a provozoval knihtiskárnu, kde tiskl převážně vlastivědnou, historickou a archeologickou literaturu. Věnoval se rovněž archeologickým výzkumům, zajímal se o staro-

žitnosti. Vytvořil rozsáhlou archeologickou sbírku, kterou daroval městu Kroměříži a ta se stala základem sbírek muzea. Některé nálezy publikoval v tisku. Zemřel 24. května 1931 v Kroměříži.

14. července 2006

zemřela v Kroměříži **Ludmila Cápková**, úřednice–zásobovací referentka; divadelní herečka a režisérka, moderátorka, organizátorka. Členkou ochotnického divadelního souboru Závodního klubu Pal-Magneton byla od počátku jeho vzniku v roce 1952. Účinkovala na šesti ročnících Jiráskova Hronova, čtyřikrát si odtud odvezla ocenění za herecký výkon. Jako recitátorka se uplatnila v programech tzv. Divadla poezie a v soutěži monologů. Držitelka ocenění Zlatý odznak J. K. Tyla i dalších. Divadelní festival Ludmily Cápkové organizovaný v květnu kroměřížským Divadelním spolkem za účasti ochotnických souborů z celé republiky je důstojným uctěním památky mimořádné osobnosti. Narozena 3. října 1926 v Chropyni.

20. července 1886

se narodil v Kroměříži **Eugen Třasoň**, pedagog, hudebník-dirigent, sbormistr, organizátor. Maturoval na učitelském ústavu v rodném městě, kde byl žákem Ferdinanda Vacha. Hudební teorii pak studoval u Jaroslava Kvapila v Brně. Byl členem a místodirigentem Pěveckého sdružení moravských učitelů, stal se sbormistrem hudebního oddělení Sokola, uplatnil se a proslavil jako dirigent pěveckého spolku Moravan (převzal jej po svém učiteli F. Vachovi na tři desítky let). S tímto sborem nastudoval díla klasická, ale také repertoár prezentující tvorbu Emila Axmana, Leoše Janáčka aj. Pozornost věnoval i světovým skladatelům (Bach, Beethoven, Händl, Mozart), využíval kroměřížský zámecký hudební archiv. Rodné město připomíná Třasoňovu osobnost pojmenováním jedné z ulic. Zemřel 6. července 1950 v Kroměříži.

21. července 1916

se narodil v Kunovicích na Vsetínsku **Rudolf Smahel**, výtvarník–fotograf, fotoreportér, publicista; otec fotografky Jany Smahelové. Vyučil se v Prostějově, fotografickou praxi potom vykonával ve Valašském Meziříčí, Přerově a Olomouci. Volná tvorba je charakteristická zájmem o krajinu, architekturu a historické objekty. Autor či spoluautor obrazových publikací „Beskydy“, „Jeseníky“, „Litovel“, „Olomouc“, „Valašské muzeum v přírodě“, „Velehrad“ aj. Při přípravě publikací „Kroměříž“, „Švabinského nokturno“ a „Z Kroměříže přes středomoravské Chřiby do Uherského Hradiště“ spolupracoval se spisovatelem Jindřichem Spáčilem. Zemřel 15. září 1997 v Olomouci.

22. července 1786

zemřel v Rychnově nad Kněžnou **Václav Kalous**, duchovní, pedagog, hudebník – varhaník, skladatel. Byl varhaníkem, zároveň učitelem hudby na piaristických kolejích v Kroměříži, Lipníku nad Bečvou a v dalších místech. Autor chrámové hudby. Narozen 27. ledna 1715 v Solnici na Rychnovsku.

22. července 1991

zemřel v Havířově **Jan Foltýn**, pedagog, hudebník-sbormistr. Absolvoval Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, potom učil na Karvinsku. V Orlové založil a řídil pěvecký sbor, v Havířově se zasloužil o zřízení pobočky České hudební mládeže, ve které aktivně pracoval. Narozen 19. dubna 1932 v Kroměříži.

28. července 1897

se v Litomyšli narodil **MUDr. Jindřich Mourek**. Od počátku roku 1939 ředitel a současně primář chirurgie kroměřížské nemocnice. Iniciátor a ideový autor nového moderního pavilonu, který na svou dobu představoval špičkové řešení podobných zařízení. Výborný chirurg a současně dlouholetý organizátor a novátor jak nemocničních služeb, tak i osvěty (v rámci Červeného kříže, Spolku lékařů, nemocničních seminářů či předná-

šek pro zdravotní školu). Ke svým šedesátinám obdržel medaili J. E. Purkyně. Zemřel ve „své“ nemocnici 16. května 1962.

29. července 1986

zemřel v Praze **A. C. Nor** (vlastním jménem Josef Kaván), novinář-redaktor, spisovatel-prozaik, fejetonista, publicista-kritik. Během přednášek popularizujících literaturu a při akcích Spolku moravských bibliofilů navštívil opakovaně Kroměříž. Dojmy z těchto pobytů pak zachytil a osobní vztah vyjádřil ve fejetonu „Buclaté městečko“. Narozen 19. září 1903 v Kylešovicích na Opavsku.

30. července 1886

se narodil v Kroměříži **Alois Zapletal**, pedagog, výtvarník-malíř. Absolvoval uměleckoprůmyslovou školu ve Vídni, specializoval se na figurální tvorbu. Autor oltářních obrazů, portrétů a zátiší. Spoluzakladatel Moravskoslezského sdružení výtvarných umělců. Zemřel 14. října 1943 v Mariánských Horách (nyní Ostrava-Mariánské Hory).

13. srpna 1996

zemřel v Kroměříži **Stanislav Pumplra**, archivář, kronikář. V rodné obci se podílel na práci Místního národního výboru, uplatnil se také jako předseda MNV. Vedle toho zastával post ředitele Státního okresního archivu; články s vlastivědnou tematikou publikoval především v regionálním tisku. Narozen 25. května 1925 v Prusinovicích.

21. srpna 1846

zemřel ve Vídni v Rakousku **Ondřej Němec**, hudebník-pozounista, instrumentalista, skladatel. V Kroměříži byl žákem Jana Leopolda Kunerta, poté jako vojenský kapelník a pozounista dvorní opery působil v Šoproni. Komponoval skladby pro lesní roh, trubku a pozoun, vytvořil instrumentální skladby pro vojenskou hudbu. Narozen 14. listopadu 1799 ve Chvalkovicích na Vyškovsku.

23. srpna 1931

se narodil v Mečeříži na Mladoboleslavsku **Karel Trinkewitz**, spisovatel-básník, prozaik, esejista; výtvarník-grafik, malíř. Kroměříž

navštěvoval jako účastník Arsfilmu, pořadatelskému městu vzdal hold napsáním „Haiku z kroměřížských zahrad“.

24. srpna 1916

se narodil **Josef Gross**, tiskař, divadelní ochotník. Nejen v polygrafii, ale také mezi amatérskými herci a zpěváky v regionu patřil k významným osobnostem. Zemřel 20. srpna 1972.

27. srpna 1881

se narodil v Borohrádku **Augustin Jindříšek**, zemědělec-agronom, pedagog. Autor odborných studií. Zemřel 6. srpna 1939 v Kroměříži.

27. srpna 1886

se narodil v Postoupkách **Augustin Vyskočil**, duchovní, pedagog, filozof, historik-archivář. Absolvoval arcibiskupské gymnázium v Kroměříži a na pražské univerzitě studoval teologii, historii, filozofii a zeměpis. Jako člen řádu františkánů přijal řeholní jméno Jan Kapistrán. Učil na středních školách v Kroměříži a v Malackách na Slovensku, církevní dějiny přednášel na univerzitách v Bratislavě a Praze. Autor studií „Arnošt z Pardubic a jeho doba“, „Blahoslavená Anežka česká a kulturní obraz svěťice XIII. století“ a „Legenda blahoslavené Anežky a čtyři listy sv. Kláry“. Zemřel 9. února 1956 v Praze.

27. srpna 1926

zemřel v Praze **Rajmund Cejnek**, publicista-novinář. Redigoval časopisy vydávané na Moravě. Autor prací „Mistr Jan Hus“, „Z dějin moravského studentstva v Praze“, „Za Ignátem Hořicou“ aj. Narozen 22. srpna 1860 v Kroměříži.

29. srpna 1916

zemřel ve Slavoníně (nyní Olomouc-Slavonín) **Ludvík Holain**, duchovní, hudebník-skladatel. Učil matematiku a fyziku (byl též studijním prefektem) na arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži. Autor chrámových skladeb. Narozen 20. srpna 1843 ve Staré Bělé na Frýdeckomístecku.

(ala)

Kulaté okénko

V zápise kroměřížského komplexu Květné a Podzámecké zahrady spolu s Arcibiskupským zámekem na Seznam památek světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO ze 4. prosince 1998 se nachází bohatství, které bude pro samotné občany města Kroměříže přinášet mnoho milých překvapení.

Tak tomu bylo i se snahou otevřít v Kroměříži galerii moderního umění na výborové schůzce klubu UNESCO 14. června 2006. Tenkrát neměl výbor odvahu rozšířit svoji činnost na oblast výtvarného umění, ale podnět nezapadl. Naopak, někteří členové klubu založili 7. května 2007 Galerii Orlovna města Kroměříže. Od toho času má město také „zrcadlo“ moderního výtvarného umění. Začala obětavá, usilovná a mravenčí práce inženýrů Antoše, Slezáka a Krčmy společně s vedením galerie vytvářet odpovídající prostředí v prostorách bývalé Orlovny.

První kroky „GO“ v uvedené historické památce dávají o této budově vědět více z minulosti a jsme u titulu článku „Kulatého okénka“. Okénko dokladuje, jak úzce souvisí moderní umění s historií vodárenství a její technologií z dob průmyslové revoluce i na Arcibiskupství olomouckém. Odkaz našich předků o hospodaření s vodou je součástí významné péče UNESCO o vodní zdroje nejenom u nás, ale i na celém světě.

Přes „kulaté okénko“ nahlíží návštěvníci galerie na historické zařízení a jeho zachovalou techniku vodního hospodářství. Nabízí se nápad, proč nerozšířit „GO“ o stálou expozici, která by přibližovala naši každodenní péči z pohledu současnosti a minulosti. Se vši skromností, ale i očekáváním porozumění si dovoluji doporučit příslušným úřadům a institucím (ředitelství Povodí Moravy, VAK Kroměříž, městu Kroměříž, Krajské vodohospodářské správě) zvážit, zda v rámci jejich záměrů by pro podporu historického skvostu ve světové památce UNESCO, Kroměříži, nějakým způsobem mohly přispět.

Antonín Puchar

Strojní vybavení vodárny z let 1905-1912, zachovalé v původním stavu, budí u návštěvníků výstav v Orlovně stále pozornost. Snahou občanského sdružení Galerie Orlovna je vybudovat v tomto prostoru originální výstavní sál.

Foto: -kam-

Připomínka k 109. výročí trvání mlékařské školy v Kroměříži

„Před Vánoce roku 2010 jsem v Českém rozhlasu vyslechla jednu relaci o Kroměříži a 24. ledna letošního roku druhou. V obou bylo právem upozorňováno na historický význam města Kroměříže. Zmíněn byl i význam školství v tomto městě. Plně to vystihuje přídomek Hanácké Athény,“ napsala nám Libuše Jelenová z Berouna. „Vzpomínky se však týkaly pouze hudební a pedagogické školy a snad i církevního vzdělávání, ale k Hanáckým Athénám neodmyslitelně patří i další školy. Mlékařská škola v průběhu více než sta let ovlivňovala dění v Kroměříži. Stačí si prolistovat almanach vydaný

v roce 2002 k stému výročí založení mlékařské školy. Rozhodně neumím tak skvěle vyjádřit všechny myšlenky a postřehy jako ti, kteří přispěli k sestavení almanachu.“ A dál pokračuje ve vzpomínkách.

„Mlékařská škola byla původně jednoleťtá, pak dvouletá a od roku 1951 také čtyřletá. Patřím k těm, kteří byli v roce 1951 přijati do čtyřletého studia. Kromě odborného vzdělávání jsme vedli i bohatý mimoškolní život. Byla to překrásná čtyři léta našeho mládí. Byli jsme ubytováni v internátu, tzv. Seminárce, spolu se studenty pedagogické a hudební školy. Vycházky byly omezeny, ale „mlíčaři“ si dokázali poradit. Stačilo přesvědčit vychovatelku, že je potřeba jít do mlékárny obracet sýry. K této činnosti stačili dva studenti, ale vždy se podařilo získat povolení k opuštění internátu alespoň čtyřem. Že cesta ze Seminárky do mlé-

kárny a zpět po večeri trvala vždy déle než bylo nutné, to je snad zbytečně poznamenávat. Nezapomenutelné jsou i příležitostné plesy na Sladovnách, odpolední čaje u Simona a podobně. K aktivitám mimo školu patřilo také sportovní vyžití, například bezmotorové létání, míčové hry, jízďárna a podobně. V době zkuškového období a při pěkném počasí bylo možné doplňovat si teoretické znalosti v krásném prostředí Podzámecké zahrady, abychom více či méně uspěli před přísnými profesory. Mnohdy nás přišlo 'překontrolovat' hejno pávic nebo labutí. Pochopitelně, že prostředí kouzelné zahrady patří ke vzpomínkám na první studentské lásky. Každý z nás, kteří prožili v Kroměříži část svého života, si ve svém srdci odnesl lásku k tomuto nádhernému městu.

Pokud se budu zmiňovat o našem ročníku 1951-1955, dovoluji, abych poznamenala: v roce 1951 nás na čtyřleté studium v mlékařské škole nastoupilo dvacet čtyři. V roce 1955 ukončilo studium šest děvčat a dvanáct chlapců. Tehdy v Československé republice existoval pro umístování absolventů tzv. umístěnkový systém. Bylo to jednoduché. Nás, prvních absolventů, bylo 18 a krajů v republice také 18. Do každého kraje byl přidělen jeden. Tři spolužáci pokračovali ve studiu na vysoké škole, tedy tři kraje zůstaly neobsazené, tzv. vzorky Střední průmyslové školy mlékárenské. Někteří spolužáci si vysokoškolské vzdělání doplnili po absolvování základní vojenské

služby. Většina chlapců zůstala věrná svému oboru až do odchodu do důchodu. Za neúspěšnějšího považujeme ing. Ladislava Formana. Ten navazoval na zásluhy svého otce o rozvoj mlékařství. Z děvčat pouze dvě v mlékařině setrvaly až do odchodu do důchodu. Já jsem odešla do jiného oboru po 18 letech. Zbývající tři změnilly obor mnohem dříve. Bylo to tak, jak šel život a jak bylo nutné své zájmy podřídit potřebám rodin. Mohu ale za všechny prohlásit, že sounáležitost s mlékařskou školou v Kroměříži v nás zůstala po celý život.

Mlékařská škola v Kroměříži svým absolventům dávala a dává dostatečné odborné teoretické i praktické vzdělávání na úrovni současných výzkumů a trendů, které mnozí absolventi dovedli a dovedou bezezbytku rozvíjet nejen v České republice, na Slovensku, ale i ve vzdálenějších zemích. V paměti mi zůstala slova pana profesora Sovíka: „V mlékařině nemůžete myslet jen na to, co je právě teď. Vy musíte předpokládat, co vám přijaté mléko udělá za hodinu, do druhého dne a výrobky z tohoto mléka za několik dnů nebo týdnů. To tady ve vás vychováváme a určitě, ať chcete nebo ne, to ve vás zůstane. V tom vám mlékařská škola proti ostatním školám dává něco navíc. Myslet dopředu se budete snažit nejen v oboru, ale i v jiných situacích svého života.“ Myslím, že citace je téměř přesná, ale v každém případě vystihuje to, co se učitelé mlékařské školy v nás pokoušeli zanechat.

V závěru chci podotknout, že o mlékařské škole v Kroměříži by se dalo napsat daleko víc a z mnohem širšího zorného úhlu. Mlékařská škola by si zasloužila patřičné uznání. Vždyť za více než století připravila pro život v mlékárenském oboru více než pět a půl tisíce absolventů.“

Libuše Jelenová, roz. Příhodová,
absolventka SPŠ mlékárenské Kroměříž
1951-1955

Velký dík za „pasování“

Po čtyři červnové čtvrtky jsme v Manském sále Arcibiskupského zámku v Kroměříži pořádaly akci Pasování prváčků na čtenáře knihovny. V jejím průběhu se nám podařilo pasovat 256 dětí 1. tříd kroměřížských základních škol. Podle ohlasů ze strany učitelek, dětí i jejich rodičů se ukázalo, že se akce všem moc líbila. Je to skvělý a krásný pocit, když někdo ocení vaši vynaloženou snahu a úsilí. Bylo by ale velice nefér, kdybychom veškerou chválu připisovaly jen samy sobě.

K tomu, aby vše dopadlo tak, jak dopadlo, jsme potřebovaly velkou pomoc dalších lidí a institucí, kterým bychom za to, že nám ochotně a nezištně pomáhali, chtěly touto cestou moc poděkovat. Patří k nim kastelán ing. Martin Krčma, vedoucí průvodkyň Kateřina Tomečková, učitelé ZUŠ Kroměříž Jiří Nepožitek a Milan Šón, pod jejichž vedením vystupovali žáci hudebního oboru, zástupci města MUDr. Jarmila Číhalová, Mgr. Jiří Pánek a PhDr. Šárka Kašpárková, ředitelka Knihovny Kroměřížska. Zato, že jsme mohly vystupovat v dobových kostýmech vděčíme vedoucímu Biskupských manů z Kroměříže Evženu Petříkovi, který nám je ochotně zapůjčil. Dárky, které jsme mohly dětem při této pří-

ležitosti předat, jsme získaly jako dar od společnosti LAW Kroměříž.

No a jako třešinku na dortu jsme si nechaly poděkování našemu kolegovi – zámeckému knihovníkovi Cyrilu Měsíčkovi, který dvěstěpadesátšestkrát pozvedl velký meč a pasoval jím děti na čtenáře.

Ještě jednou vy všichni přijměte náš vřelý dík, protože si ho právem zasloužíte.

Marcela Kořínková a Kamila Rýdlová,
knihovnice odd. pro děti a mládež
Knihovny Kroměřížska

KROM WARS

Jedna z největších sportovních a kulturních událostí letošního léta nejen na Kroměřížsku, ale i na Moravě, navíc s mezinárodním přesahem, se blíží! V prvním zářijovém víkendu se uskuteční v areálu kroměřížského koupaliště Bajda závod ve skocích na lyžích do bazénu – freeskiiing. Ten vznikl v roce 1998 v Kanadě jako protiklad klasického akrobatického lyžování. Jeho disciplíně – Big Airu je málo přes jednu dekádu.

Na Bajdě vyroste na konci prázdnin obří, 12 metrů vysoká konstrukce z lešení, která bude mít funkci rozjezdové rampy, z níž se budou sportovci rozjíždět na skok. Díky speciálnímu povrchu, nahrazujícímu sněh, bude možné jezdit na lyžích v Kroměříži i v létě. A právě bazén koupaliště poslouží jako dopadová plocha. Můžete se těšit na skoky dlouhé více než 15 metrů. Nedovedete si to představit? Přijďte se v sobotu 3. září přesvědčit na Bajdu na vlastní oči.

Pozvání na show přijala česká elita a nově vytvořená reprezentace v tomto sportu, například Martin Horák nebo současný mistr republiky Robin Holub. Své zastoupení zde bude mít řada zahraničních závodníků z ev-

ropských zemí. Nebude chybět Polsko, Rakousko, Maďarsko, Slovinsko či Slovensko. Tento závod je natolik prestižní, že na něj bude pozváno pouze 16 závodníků, takže uvidíte opravdu jen to nejlepší, co lze na lyžích ve střední Evropě spatřit.

První zářijová sobota nebude pouze o lyžování. K vidění bude exhibice na snowboardu, vystoupení taneční skupiny 2BC, dojde na exhibiční skoky olympijských reprezentantů na trampolině. Návštěvníci si mohou vyzkoušet netradiční disciplínu „slackline“ nebo si zahrát stolní fotbal. K dispozici bude beach volejbal a spousta dalších sportovních aktivit. K dobré náladě bude celý den pouštět pohodovou letní muziku DJ Luxus. A přiletí i vrtulník! Organizátoři vylosují 10 návštěvníků, kteří budou mít možnost proletět se zdarma ve vrtulníku. Díky našim sponzorům rozdáváme i další dárky: Nejen že se může prvních 300 návštěvníků zdarma občerstvit sklenicí piva, ale vstupné na celou letní show činí pouhých 50 Kč.

Areál Bajda bude otevřen onu sobotu 3. září od 12 do 20 hodin.

Velké díky patří rovněž našim partnerům, kterým nechybí ochota a vůle podílet se na novém a netradičním projektu, nechybí mezi nimi město Kroměříž. Za radu a spolupráci děkujeme také senátorovi Mgr. Miloši Malému.

Za organizátorský tým Jiří Klbal

Sportovní hry seniorů v městě pod Zoborem

S ranním rozbřeskem vyrazil z Kroměříže 24. června autobus směr Nitra. Do partnerského města odvážel 35 natrénovaných sportovců – seniorů, reprezentantů Hanáckých Athén na Sportovní hry seniorů v doprovodu radní Jarmily Číhalové a vedoucího

odboru školství, kultury a státní památkové péče Jiřího Pánka.

Na nitranském stadionu byli očekáváni ještě větším počtem místních seniorů, srdečně uvítání viceprimátorem Jánom Vančom a předsedkyní Jednoty důchodcov Slovenska, městské organizace č. 1 v Nitre Oľgou Csákayovou. Po organizačních pokynech a rozdělení na jednotlivá sportoviště se každý plně věnoval rozcvičení a soustředění na maximální výkon. Organizá-

Foto: -kam-

toři zvolili disciplíny úměrné schopnostem seniorů. Z atletických to byl běh na 60 m, skok do dálky a vrh koulí. Závodilo se v plavání, ve hře v šachy a v přesném kopu na malou bránu. Místní atleti byli dobře připraveni, ale soupeři jim vydatně odolávali. V několika kategoriích stáli na stupních vítězů a odcházeli ověnění medailemi. Ale medaile nebyly nejdůležitější. Hlavním smyslem setkání bylo strávit příjemný den plný prospěšného pohybu mezi dlouholetými věrnými přáteli.

Závěrečné posezení bylo tentokrát připraveno v kulturním domě v místní části Janíkovce. Folklorní skupina představila místní lidové zvyky při uvítání narozeného potomka do široké rodiny, kdy ho všichni přijdou pozdravit a obdarovat, přinést

něco „do kúta“. Loučení se neobešlo bez srdečných objetí. Ale není to nadlouho. Termín příštích sportovních her seniorů, tentokrát v Kroměříži a za účasti více partnerských měst, je už za dveřmi. Tak nezapomeňte trénovat.

M. Karásek

KROMĚŘIŽSKÝ ZPRAVODAJ - kulturně - společenský měsíčník. Ročník 8/2011.

Vydává město Kroměříž. **Šéfredaktor** Mgr. Miroslav Karásek. **Redakční rada:** MUDr. Jarmila Čihalová, Mgr. Pavel Zrna, Mgr. Miroslav Karásek. **Adresa redakce:** Kroměřížský zpravodaj, Městský úřad, Odbor školství, kultury a státní památkové péče, Husovo náměstí 534, 767 01 Kroměříž. Tel.: 573 321 210, fax: 573 321 341, e-mail: zpravodaj@mesto-kromeriz.cz.

Grafické zpracování a příprava pro tisk: František Valer. Tisk: KATOS CZ, s.r.o., Kojetín.

Vychází 4. července 2011 nákladem 2 800 kusů. Cena 5 Kč. <http://www.mesto-kromeriz.cz/kz.asp>

Redakce nezabývá předplatné ani zaslání poštou. Uzávěrka příštího vydání je 15. srpna 2011, vyjde v září 2011. Přetiskování článků je povoleno jen se souhlasem vydavatele. Nevyžádané rukopisy nevracíme.

Povolení Ministerstva kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14888.

Pro návštěvníky multizánrového pikniku v Květné zahradě bylo 17. června připraveno 11 souborů. Na snímcích Miroslava Piláta je sbor Gymnázia Kroměříž a smyčcový orchestr ZUŠ Kroměříž. Smyslem podobných hudebních setkání je přinášet do zahrad a zámku živé umění.

Na zadní straně: snímek Bajdy, jak vypadá z věže chrámu sv. Mořice. Foto: Miroslav Karásek

8 594062 670001

Restaurování kamenných prvků na věži chrámu sv. Mořice v Kroměříži si vyžádá několik měsíců odborné práce.

Taneční maratón ovládl Velké náměstí

V sobotu 4. června v 9 hodin vstoupily tanečním krokem na pódium na Velkém náměstí mažoretky Sokola Kojetín a velkolepá exhibice tanečnic a tanečníků jej neopustila po celé následující čtyři hodiny. V rychlém sledu, bez zbytečných prostojů, se před početným publikem střídaly rozmanité pohybové styly – od street dance, country, orientální břišní tance, přes polky, valčky a latinskoamerické rytmy až po baletní fantazie. Věk účinkujících nehrál roli, představili se i obyvatelé zařízení pro mentálně postižené Barborka Kroměříž nebo TJ Slavia Kroměříž, oddíl karatistů. Přehlídku tanečního umění okořenila vystoupení TK REA a TS REA z Ružomberku, které v rámci rozvoje cestovního ruchu a přeshraniční spolupráce přicestovaly do Hanáckých Athén.

Čtyřhodinovou přehlídku tanečního umění, za níž se ovšem skrývají hodiny dřiny, pořádal Dům kultury Kroměříž. Vystoupilo v ní bezmála padesát souborů. Programem provázel více než zkušený moderátor Marek Dvorník.

M. Karásek

Den tance tvoří významnou součást letní kulturní nabídky Domu kultury v Kroměříži. Letošní se konal 4. června na Velkém náměstí.

Divákům se představily taneční soubory TK REA a TS REA z Ružomberka.

Jarmark lidových řemesel poskytl pestrou paletu výrobků z rozmanitých materiálů i různých výrobních technik.

Móda z mořských vln – hudebně zábavní pořad z dílny návrhářky Jany Zamazalové z Letohradu.

I. středověká slavnost řemesel a kumštu 11. června

Slavnostní zahájení – zastupitelka Blanka Šimůnková, ředitel Domu kultury v Kroměříži Jiří Králík a velitel místní skupiny Biskupští manové Evžen Petřík .

Renesanční a gotická hudba

Odpocinek na fakírském loži

Dívčí skupina Braagas

Taneční skupina Rahat Lukum

Farmářský jarmark se konal 24. června. Jeho program zpestřil dětský folklórní soubor Ječmínek z Chropyně. Foto: L. Rajmišová

Nejstarší kroměřížské „hliněnky“

Historii kouření tabáku v biskupské Kroměříži dokumentují kromě písemných zpráv také archeologické nálezy částí hliněných dýmek, tzv. hliněnek. Pocházejí ze 17. až 19. století a k jejich objevu došlo v poslední době v rámci nejrůznějších stavebních aktivit na území města. Zvyk kouření a šňupání tabáku se do Evropy dostal s objevením Ameriky, odkud byla dovezena i první tabáková semena. Zpočátku byl tabák používán k léčebným účelům jako droga. Dokladem je Matthioliho Herbář z roku 1596, který doporučuje tabák jako znamenitou léčivou bylinu proti kašli, škrkavkám a červům, bolesti zubů apod. Kouření a šňupání „indiánské rostliny“ se nejprve rozmohlo ve druhé polovině 16. století ve Španělsku, Portugalsku, Anglii a od počátku 17. století v Holandsku, kde záhy vznikla známá dýmkařská výrobní centra (Gouda, Amsterdam, Gorichem a další). V našich zemích se zvyk kouření a šňupání ujal až v průběhu třicetileté války. Přes počáteční zákazy a postihy nakonec proniklo kouření tabáku do všech společenských vrstev.

Za nejstarší doklad hliněných dýmek nalezených na území města je možné považovat zlomek troubele jednoduché dýmky tzv. anglo-holandského typu ze světlé jílovité hlíny s plastickou vegetabilní výzdobou, který byl nalezen v odpadní vrstvě při nedávné rekonstrukci domu č. 24 na Velkém náměstí. Lze jej datovat již do doby kolem poloviny 17. století. Z parcely kanovnické rezidence v Jánské ulici pochází zlomek troubele hliněné dýmky stejného typu, který je částečně glazován polevou žlutohnědé barvy a opatřen jemnou radélkovou výzdobou a vtačovaným kolkem tvaru květu lilie v kosočtvercovém poli (typický motiv značek nizozemských dýmkařských dílen). Tor-

Kuřák s dýmku a kuřáckými potřebami z počátku 17. století

zo troubele dýmky nejspíš pochází z druhé poloviny 17. století. Dvojdílné dýmce, která se vyvinula z původního tureckého čibuku s oddělitelnou, zpravidla dřevěnou troubelí, náleží fajánsová, barevně glazovaná a radýlkem zdobená hlavička, která byla nalezena v obsahu odpadní jímky zaniklé hrničářské dílny na Riegrově náměstí a datována na sklonek 17. nebo počátek 18. století. Doklady dýmek z 19. století zhotovené lisováním z bílého kaolínového jílu a bohatě plasticky zdobené, tzv. vídeňské kavárenské dýmky neboli „gypsovky“, byly nalezeny v areálu kroměřížské Octárny a pocházejí z doby, kdy někdejší klášter byl zrušen a přeměněn ve vojenskou pekárnu a výrobnu octa. Na sklonek téhož století patří torzo hlavičky hliněné dýmky s motivem mužské tváře, snad výrobek některé z hornouherských dýmkařských dílen.

Na základě uvedených nálezů je zřejmé, že zvyk kouření a šňupání tabáku se v Kroměříži ujal poměrně brzy. Od počátku 18.

století bylo kouření a zejména šňupání tabáku již hojně rozšířeno v řadách měšťanstva, mezi šlechtou i biskupskými úředníky. Kolem roku 1700 biskupská vrchnost pěstovala domácí, tzv. selský tabák v zelinářské zahradě a také na předměstských Bělidlech. Kromě pašovaného uherského se dovážel kvalitní brazilský a voňavý španělský (šňupavý) tabák, jehož prodejem se zabývali většinou Židé. Křehké a snadno rozbitné hliněné dýmky později doplnily dýmky porcelánové, dřevěné nebo z mořské pěny (sepiolitu). Na počátku minulého století vyráběl poslední kroměřížský dýmkař Jan Kavička dýmky již pouze z březového a višňového dřeva, mořské pěny a kořene vřesovce středomořského neboli bruyery.

Mgr. Helena Chybová

Zčásti poškozená fajánsová hlavička dvoudílné dýmky z Riegrova náměstí. 17./18. století

Torza dýmek z druhé poloviny 19. století z areálu Octárny

Torzo troubele jednodílné dýmky opatřené kolkem lilie v kosočtverci, 17. stol. Nález z Jánské ulice

Foto: H. Chybová a R. Bašta

Publikace o Stanislavu Švehlovi

Švabinského kruh přátel výtvarného umění (dříve Klub přátel umění) v Kroměříži si během své více než osmdesátileté historie získal významnou pozici v kulturním dění města. Od prvopočátku udržoval kontakt s kroměřížským rodákem Maxem Švabinským a podílel se na organizaci četných výstav a jiných forem prezentace dalších osobností výtvarného života. Spolupracoval také s ilustrátory a grafiky, jejichž díla a schopnosti byly využívány v publikační činnosti – zvláště při vydávání bibliofilů.

Je tedy přirozené, že současné vedení ŠKPVU podpořilo iniciativu manželů Jiřího a Vlasty Krylových z Prahy a podílelo se na akcích k připomenutí významné regionální osobnosti – Stanislava Švehly, který svými aktivitami přesáhl rámec regionu. Účastníci říjnového programu se tak mohli dozvědět, že od Švehlova úmrtí uplynulo šedesát pět let (zemřel 17. prosince 1945 v Kroměříži). Absolvent stavebního inženýrství se nejprve specializoval na mostní a vodní stavitelství, později působil na kroměřížském stavebním úřadu a zastával pozici vrchního stavebního rady. Zájem o krásné knihy a výtvarné umění jej přivedl do skupiny zakladatelů Klubu přátel umění i mezi členy Skupiny moravských knihomilů. Jak uvádějí dobové dokumenty, 15. ledna 1923 se

na verandě u Simonů uskutečnila ustavující valná schůze klubu, a to za účasti dvaceti členů. Po seznámení s dosavadními kroky a výsledky jednání proběhly volby výboru. Ing. Švehla se stal prvním předsedou a byl jím až do roku 1935, kdy se funkce vzdal. O to intenzivněji se pak věnoval bibliofilii a bibliofilům. Jako dlouholetý (1927 až 1945) předseda Skupiny moravských knihomilů se podílel jak na přípravě a organizaci každoročních sjezdů, tak i na vydávání časopisu „Bibliofil“. Tímto směrem se také ubíraly jeho úvahy o činnosti v poválečném období.

Tyto a další skutečnosti se mohou zájemci dočíst v monografii nazvané „Ing. Stanislav Švehla“. Na jejím vzniku se podílela autorská trojice – Anežka Fialová, Vlasta Krylová a Martina Mertová, jimž se podařilo připravit více než sedmdesátistránkový tisk zachycující životní osudy od Švehlova narození 15. října 1881 v Prostějově a obsahující přehled literatury i rozsáhlý obrazový doprovod. Součástí vzpomínkového podvečera byla vyznání vztahu jednotlivých autorek k danému tématu a křest publikace o osmi kapitolách (1. Cesta života, 2. Klub přátel umění v Kroměříži, 3. Skupina moravských knihomilů, 4. O knihovně a jejím uspořádání, 5. Pár řádků o Šh., 6. Vrchní stavební rada města Kroměříže, 7. Poznámky a použitá literatura, 8. Obrazové přílohy). Uvedeným obsahem je možno si udělat celkový přehled o zmiňované publikaci. Pro budoucnost tak byl zmapován další úsek moravské bibliofilie.

Svazek vydaný vlastním nákladem rodinou Krylovou jako soukromý neprodejný tisk byl k dispozici účastníkům připomenuté akce a je dostupný ve veřejných i odborných knihovnách (Knihovna Kroměřížska, knihovna Muzea Kroměřížska) nejen v regionu.

Foto: Roman Bašta

Václav Valina